

PROGRAM EDUKACJI RATOWNICZEJ DLA KLASY 0 -III SZKOŁY PODSTAWOWEJ OPRACOWANY PRZEZ KATARZYŃĘ KAMIŃSKĄ

Szkoły są miejscem, w którym uczymy dzieci, jak mają radzić sobie w świecie!!! Dlatego warto, aby odbyły tę dodatkową lekcję - lekcję ratowania życia...

Obowiązek szkół w zakresie nauczania bezpiecznych zachowań oraz pierwszej pomocy wynika nie tylko z odpowiednich zapisów w podstawach programowych w każdym etapie edukacyjnym, ale również z dokumentu o wyższej wadze, tj. z Ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz o zmianie niektórych innych ustaw. W Art. 1. wprowadzono pkt 16) upowszechnianie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o bezpieczeństwie oraz kształtowanie właściwych postaw wobec zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych.(DzU z 2003 r. Nr 137, poz.1304, Art. 1, pkt 16)

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Charakterystyka programu
- III. Cele programu
- IV. Zasady realizacji programu
- V. Treści kształcenia i wychowania realizowane na zajęciach nauczania zintegrowanego
- VI. Ewaluacja
- VII. Środki dydaktyczne
- VIII. Bibliografia

I. Wstęp

Gdyby co dziesiąty mieszkaniec ziemi potrafił udzielać pierwszej pomocy, ocaliłoby to milion ludzi rocznie!

Pod pojęciem Ratownictwo rozumiemy niesienie pomocy w nagłych wypadkach, zwłaszcza zagrażających zdrowiu i życiu człowieka, albo krócej – nauka o sposobach niesienia pomocy. Dotychczasowy system edukacji ratowniczej naszego społeczeństwa jest nieskuteczny przede wszystkim dlatego, że zbyt późno rozpoczyna się nauczanie pierwszej pomocy, tj. dopiero w szkole ponadpodstawowej w ramach przedmiotu przysposobienie obronne. Aby Polacy nie byli analfabetami w zakresie ratownictwa, należy rozpocząć nauczanie pierwszej pomocy, tak jak w krajach zachodnich już w pierwszym etapie edukacyjnym.

Tempo współczesnego życia, rozwój techniki i motoryzacji niosą za sobą wiele zagrożeń dla zdrowia i życia ludzkiego.

Według danych GUS corocznie w różnych wypadkach ginie około 30 000 osób. Natomiast na zawał umiera około 29 000. Szacuje się, że liczba tych corocznych, śmiertelnych ofiar

mogłaby być o kilka tysięcy mniejsza, gdyby świadkowie tragicznych zdarzeń natychmiast przystąpili do niesienia pomocy. To właśnie często minuty decydują o życiu człowieka. Od szybkości naszych decyzji, celowości zabiegów ratowniczych wykonanych doraźnie, bezpośrednio po zaistnieniu nieszczęśliwego wypadku, zależy nieraz dalszy los poszkodowanego.

Dlatego we współczesnym świecie powszechne posiadanie umiejętności udzielania pierwszej pomocy jest tak nieodzowne jak umiejętność czytania i pisania. Na całym świecie, w celu przełamania barier, podejmowane są, z powodzeniem, próby nauczania pierwszej pomocy wśród najmłodszych.

Ważnym jest, aby edukację prozdrowotną rozpocząć jak najwcześniejszej. Światowa praktyka donosi, że nawet dzieci mogą służyć pomocą w nagłych wypadkach i jednocześnie mobilizować rodziców do aktywności w tym zakresie.

Dziecko już od wczesnych lat swego życia uczestniczy w ruchu drogowym, nie zdając sobie sprawy z grożących mu niebezpieczeństw i skutków nieszczęśliwych wypadków. W związku z tym należy podjąć pracę dydaktyczną – wychowawczą w celu wyposażenia uczniów z w elementarne podstawy wiedzy o zachowaniu się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia oraz umiejętność udzielania pierwszej pomocy w nagłych wypadkach.

II. Charakterystyka programu

Opracowany przeze mnie program autorski „Edukacji ratowniczej jest przeznaczony dla uczniów klas 0 - III Szkoły Podstawowej nr 4 w Siedlcach.

Celem wprowadzenia edukacji ratowniczej jest zapobieganie i minimalizowanie skutków zagrożeń oraz wyposażenie uczniów w wiedzę z zakresu udzielania pierwszej pomocy.

Zadaniem programu jest uświadomienie dzieciom o grożących niebezpieczeństwach, uwrażliwienie ich na dbałość o swoje zdrowie.

Program poświęcony jest tematyce zapobiegania wypadkom oraz sposobu prawidłowego zachowania się w miejscach wypadku.

Dzieci mają nie tylko poznać zasady zachowania bezpieczeństwa w domu, szkole i w innych środowiskach społecznych, ale również wdrożyć odpowiednie postępowanie w sytuacji zagrożenia życia, wypadku, czy katastrofy oraz nabyć praktyczne umiejętności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w realnych wydarzeniach.

Program będzie realizowany w I i II semestrze roku szkolnego 2017/2018.

Zajęcia będą odbywać się w ramach zajęć zintegrowanych 1 godzinę raz w miesiącu dla każdej klasy 0-III w sali lekcyjnej lub NA MAŁEJ sali gimnastycznej.

Realizacja programu umożliwi kształcenie u dzieci bezpiecznych zachowań, nabycie umiejętności zachowania w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz nabycie rzeczywistych, praktycznych umiejętności udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym w realnych wydarzeniach

III. Cele programu:

1.Cel ogólny:

Uczeń potrafi zachowywać się bezpiecznie, potrafi zachować się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz potrafi udzielić pierwszej pomocy poszkodowanemu w rzeczywistym wypadku.

2.Cele szczegółowe:

- kształtowanie potrzeby i umiejętności dbania o własne ciało, zdrowia i sprawności fizycznej,
- kształtowanie u dzieci zachowań bezpiecznych na drodze, w czasie zabaw i gier,
- zapoznanie ze sposobami zapobiegania wypadkom,
- poznanie podstawowych pojęć w zakresie ratownictwa,
- nabycie umiejętności niezbędnych przy udzielaniu pierwszej pomocy,
- nabycie umiejętności wzywania pogotowia ratunkowego i informowania innych służb ratowniczych,
- kształtowanie prawidłowych reakcji i relacji wobec osób poszkodowanych,
- wyrabianie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających życiu,
- kształtowanie gotowości niesienia pomocy poszkodowanym,
- kształtowanie poczucia troski o zdrowie własne i innych,
- nabycie umiejętności zachowania się w czasie ogłoszenia alarmu w szkole.

IV. Zasady realizacji programu

Uczniowie pracują metodami aktywnymi – model uczenia się i poznawania we współpracy. Dzięki temu dzieci nie tylko zdobywają nową wiedzę, prezentują już nabytą, ale też wychodzą ponad ten schemat – mają szansę wspólnego zetknięcia się z problemami i możliwościami ich rozwiązania podczas prac grupowych.

Program realizowany będzie za pomocą następujących metod pracy:

1.metody podające:

- pogadanka
- opis
- objaśnienie

2.metody problemowe:

- metody aktywizujące
- inscenizacja
- burza mózgów
- gry symulacyjne

3.metody eksponujące:

- film

4.metody praktyczne

- pokaz
- ćwiczenia przedmiotowe

Walorem zajęć są korzyści płynące z pracy twórczej w grupie:

- dają możliwości wymiany doświadczeń,
- stwarzają okazje do rozmów o trudnych sprawach,
- pomagają dostrzec siebie na tle grupy,
- zwiększają poczucie własnej odrębności i odpowiedzialności,
- pomagają w ugruntowaniu własnej wartości dzieciom z zaniżoną samooceną.

Etapy zajęć:

- 1.Przedstawienie celów i wywołanie pozytywnego nastawienia.
- 2.Przekazanie wiadomości związanych z tematem.
- 3.Pomaganie w pracy twórczej grupy.

V. Treści kształcenia i wychowania realizowane na zajęciach nauczania zintegrowanego

Termin realizacji: Grudzień

Temat: Zasady i przepisy bezpiecznego poruszania się w ruchu drogowym

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- alarm przeciwpożarowy,
- przypomnienie zasad bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię z sygnalizacją świetlną i bez sygnalizacji,
- ćwiczenia w praktycznym przechodzeniu przez jezdnię,
- troska o bezpieczeństwo własne oraz innych,
- uświadomienie zagrożeń istniejących na drodze,
- zaznajomienie z niewłaściwym zachowaniem się pieszych i kierowców,

- przyczyny powstawania pożarów,
- zachowanie się podczas pożaru w domu, szkole,
- wpływ wysokiej temperatury i dymu na zdrowie człowieka,
- wzywanie straży pożarnej,
- sposoby gaszenia pożaru,
- omówienie i prezentacja drogi ewakuacyjnej w szkole,
- zaznajomienie z sygnałem alarmu i przygotowanie właściwego zachowania,

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- zna zasady przechodzenia przez jezdnię,
- rozpoznaje najczęściej spotykane znaki drogowe,
- potrafi korzystać z pobocza drogi w przypadku braku chodnika,
- wie, że należy chodzić lewą stroną drogi,
- dostrzega ważność umieszczania znaków odblaskowych na ubraniu i tornistrze,
- potrafi ostrożnie poruszać się po ulicy, zwłaszcza na niebezpiecznych odcinkach i skrzyżowaniach,
- jako użytkownik dróg nie stanowi zagrożenia dla siebie i innych,
 - zna drogę p. pożarową,
- odpowiednio reaguje na sygnały alarmowe,
- potrafi zgłosić pożar- umie wezwać Straż Pożarną,
- wie, jak właściwie zachować się podczas pożaru w domu, w szkole, w lesie,
- uwiadamia siebie, że nie wszystko gasi się wodą w trosce o swoje bezpieczeństwo,
- jest gotowy do niesienia pomocy innym w razie pożaru,
- wie, jakie mogą być konsekwencje opóźnienia ewakuacji,
- rozumie, dlaczego należy przestrzegać poleceń nauczyciela,
- potrafi spokojnie opuścić zagrożone,

Termin realizacji :Styczeń

Temat: Wzywanie pomocy na miejsce wypadku, pozycja boczna ustalona

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- zachowanie się w miejscach wypadku,
- ocena miejsca wypadku,
- wzywanie pogotowia ratunkowego,
- doskonalenie umiejętności postępowania w miejscu wypadku,
- nauka rozmowy przez telefon z pogotowiem ratunkowym,
- przygotowanie dzieci do wykonania prostych czynności ratowniczych,
- nauka ułożenia poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,

- uświadomienie ważności uspakajania poszkodowanego,

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- potrafi ocenić stan poszkodowanego,
- potrafi zgłosić wypadek,
- zna numer pogotowia ratunkowego,
- posiada umiejętność korzystania z telefonów alarmowych i wie, jak prowadzić rozmowę z pogotowiem ratunkowym,
- rozumie, że udzielenie pierwszej pomocy daje szansę przeżycia wypadku,
- wie, jak ułożyć poszkodowanego w pozycji bocznej ustalonej,
- potrafi rozpoznać dźwięki telefonów komórkowych i stacjonarnych,
- potrafi udzielić właściwej pomocy poszkodowanemu: zastosować metodę „w.s.c.” (widzę, słyszę, czuję) oraz go uspokoić,

Termin realizacji :Luty

Temat : Resuscytacja krążeniowo- oddechowa . Utrata przytomności

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- wie czym jest utrata przytomności i jak jej zapobiegać
- Zadławienia
- poznanie przyczyn utraty przytomności,
- sposoby zapobiegania omdleniom,
- zachowanie się w miejscu wypadku,
- wzywanie pogotowia ratunkowego,
- prawidłowe zachowanie się przy stole podczas posiłku,
- zapobieganie zadławieniom,
- przywracanie i utrzymanie drożności dróg oddechowych,
- omówienie sytuacji kiedy należy wykonywać oddechy ratownicze i uciski klatki piersiowej poszkodowanego,
- zaprezentowanie i pokaz na manekinie prawidłowo wykonanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej,
- ćwiczenia w parach na manekinach (jeden wykonuje oddechy, drugi uciski).

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- zna skutki utraty przytomności, wzywa pogotowie ratunkowe,
- potrafi zachować się podczas spożywania posiłku tak, aby nie doszło do zadławienia,
- wie jakie sytuacje mogą doprowadzić do zadławienia – unika ich,
- w razie potrzeby wzywa pogotowie ratunkowe lub osobę dorosłą,

- potrafi ocenić, kiedy należy wykonać oddechy ratownicze,
- potrafi wykonać prawidłowe oddechy ratownicze,
- wie, że oddechy należy wykonywać powoli i spokojnie,
- pamięta że należy udrożnić drogi oddechowe,
- potrafi prawidłowo odnaleźć miejsce ucisku,
- wie, że uciski należy wykonywać mocno i szybko,
- wie, że oddechy ratownicze i uciskanie klatki piersiowej można ćwiczyć tylko na manekinie.

Termin Realizacji :Marzec

Temat: Apteczka małego ratownicza

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- Opatrywanie ran,
- omówienie poszczególnych środków znajdujących się w apteczce,
- poznanie przeznaczenia środków opatrunkowych,
- sposoby opatrywania ran,
- wykonywanie prostych opatrunków,
- spotkanie z pielęgniarką szkolną.

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- wie, co znajduje się w apteczce pierwszej pomocy,
- wymienia podstawowe wyposażenie apteczki, wie do czego służą: opatrunki gazowe, bandaże różnej szerokości, plastry z opatrunkiem, chusty trójkątne,
- potrafi opatrzyć niewielkie skaleczenie,
- potrafi właściwie zastosować odpowiednie środki lecznicze znajdujące się w apteczce pierwszej pomocy.

Termin Realizacji :Kwiecień

Temat: Krwotoki z nosa

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- ukazanie sytuacji, kiedy najczęściej może dojść do krwotoku z nosa,
- psychiczne nastawienie na ewentualność obfitego krwawienia z nosa, tak osoby poszkodowanej, jak i kolegów,
- zapoznanie dzieci ze sposobami zachowania się w przypadku krwawienia z nosa (poszkodowanych),
- zapoznanie dzieci ze sposobami niesienia pomocy osobie krwawiącej.

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- zna przyczyny (najczęściej występujące) krwawienia z nosa,
- wie, że nie należy wpadać w panikę ze względu na obfite krwawienie własne lub innych osób,
- wie, jakie środki zastosować przy drobnych krwotokach,
- zapobiega wypadkom,
- zna zagrożenia wynikające z kontaktu z krwią poszkodowanego,
- potrafi założyć prosty opatrunek,
- wie, że tamowanie krwawienia należy wykonać jak najszybciej,
- potrafi właściwie zachować się w przypadku własnego krwawienia.

Termin Realizacji :Maj

Temat: Złamania kości

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- złamania otwarte i zamknięte,
- nauka postępowania przy złamaniach otwartych i zamkniętych,
- zapoznanie z sytuacjami doprowadzającymi do urazów,
- uwrażliwienie uczniów na konsekwencje wynikające z poruszania złamaną nogą,
- przypomnienie wiadomości na temat wzywania pogotowia rat.

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- wie, jakie są objawy złamań otwartych i zamkniętych,
- wie, jak należy unieruchomić złamaną kończynę,
- wie, jak pomóc w przypadku złamania,
- wie, dlaczego nie można poruszać złamaną kończyną,
- potrafi pomóc w przypadku złamania nogi,
- umie wezwać pomoc,
- potrafi uspokoić poszkodowanego.

Termin Realizacji :Czerwiec

Temat : Bezpieczne wakacje. Oparzenia

Zagadnienia związane z realizacją programu:

- Bezpieczne opalanie,
- wyjaśnienie, co to jest oparzenie,
- przypomnienie przyczyn oparzeń,
- omówienie zasad postępowania w przypadku oparzenia,
- uświadomienie, jak zapobiegać oparzeniom,
- zapobieganie oparzeniom słonecznym,
- skutki tych oparzeń,
- Bezpieczna kąpiel,

- zachowanie bezpieczeństwa podczas wakacji spędzonych w górach, w lasach, nad wodą,
- zagrożenia na jakie mogą natrafić uczniowie podczas wakacji i sposoby unikania ich,
- omówienie zasad bezpiecznej kąpieli,
- wskazanie miejsc zabronionych dla kąpieli,
- uwrażliwienie na niebezpieczeństwo skakania do wody w miejscach niedozwolonych,
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych podczas wakacyjnych podróży,
- potrafi unikać zagrożeń jakie czekają: w górach, w lesie, nad wodą,
- jest świadomy różnych niebezpieczeństw.

Przewidywane osiągnięcia uczniów:

- wie, jak i czym można się poparzyć,
- wie, jakie są objawy przy oparzeniach,
- wie, jak można zapobiegać oparzeniom,
- potrafi udzielić pomocy w przypadku oparzenia: schłodzić miejsce poparzone wodą,
- wie, że na ranę oparzeniową należy położyć wyjałowiony opatrunek,
- jest ostrożny w kontaktach z gorącymi płynami i środkami żrącymi,
- rozsądnie korzysta z kąpieli słonecznych,
- stosuje nakrycia głowy i kremy z filtrem UV,
- dostrzega bezpieczeństwo pływania jedynie w akwenach strzeżonych,
- wie, że należy pływać w stroju do tego przystosowanym,
- rozumie, że nie należy pływać gdy się jest zmęczonym i w czasie wyładowań atmosferycznych,
- wie, że nie wolno wchodzić do wody, gdy miejsce jest oznakowane czerwoną lub czarną flagą.

VI. EWALUACJA

Specyfika nauczania zintegrowanego wymaga, by każda ocena była przez dzieci odbierana jako życzliwa rada. Dlatego też, podczas zajęć oceną uczniów będzie przede wszystkim informacja zwrotna na temat efektywności ich uczenia się. Dzieci będą miały możliwość do samooceny i samokontroli.

W programie zakłada się bieżącą ocenę osiągnięć , która polegać będzie na:

- obserwacji,
- analizie wytworów dziecięcych ,
- pomiarze dydaktycznym.

Podczas realizacji programu będę stosowała różne narzędzia badawcze :

- karty pracy,
- fantom,
- apteczka,

Obserwacji podlegać będą zachowania uczniów:

- na zajęciach,
- w trakcie zajęć praktycznych,
- w czasie zabaw orientacyjno- porządkowych,
- konkursu.

Bardzo ważna jest współpraca nauczyciela z innymi osobami prowadzącymi poszczególne zajęcia np. pielęgniarką, a także włączenie rodziców w realizację programu.

Tak zgromadzone informacje pozwolą mi ocenić stopień opanowania przez uczestników treści programowych oraz stopień osiągnięcia założonych celów.

Każdy uczestnik zajęć programowych, który pomyślnie zaliczy test końcowy otrzyma dyplom „Małego Ratownika”.

Kontroli i ocenie będą podlegały:

- wysiłek i zaangażowanie uczniów w zajęciach,
- umiejętność rozwiązywania problemów w sytuacjach trudnych,
- umiejętność współpracy w zespole,
- stopień opanowania materiału.

Po zrealizowaniu założeń programu uczniowie zaliczą egzamin końcowy oraz wypełnią

ankietę oceniającą zajęcia.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- „Mój podręcznik do nauki pierwszej pomocy”,
- płyty CD „Ratujemy i uczymy ratować”,
- „Mały Ratowniczek” – podręcznik pierwszej pomocy do kl. I-III szkół podstawowych,
- film animowany „Doktor Kręciołek”,
- apteczka pierwszej pomocy,
- manekiny,
- tablice poglądowe,
- podręczny sprzęt gaśniczy,
- środki opatrunkowe: gaza, bandaż, chusta trójkątna, przylepiec, nożyczki,
- aparaty telefoniczne ,

BIBLIOGRAFIA:

- 1.M. Stebelski „Mały ratowniczek”- podręcznik pierwszej pomocy do klas I-III szkół podstawowych - Dom Wydawniczy „Elipsa”, Warszawa 2000.
2. A.M. Buchfelder „Podręcznik pierwszej pomocy”
- 3.I. Krzyżowska „Aktywizujące metody i techniki w edukacji” cz. II, Suwałki 2000.
- 4.D. Kluś-Stawińska „Bezpieczeństwo dzieci”- Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2002.
- 5.I. Krzeska „Wyprawa po zdrowie”- PZWL, Warszawa 1988.
- 6.J. Pałkiewicz „Jak żyć bezpiecznie w dżungli miasta?”- „Askon”, Warszawa 1998.
- 7.Bogdan Niemierko „Drogi i bezdroża ewaluacji” - Kwartalnik Pedagogiczny 1996.